

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/42715,Skwara-Jerzy.html>
04.05.2024, 19:47

Skwara Jerzy

Skwara Jerzy, ur. 12 V 1932 w Łazach k. Zawiercia, zm. 30 X 2012 r. w Katowicach. Ukończył Prywatne Gimnazjum i Liceum Katolickie im. św. Jacka w Katowicach (1950), Absolwent Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Katowicach, Wydz. Finansowy (1954).

1952–1956 członek Stowarzyszenia PAX, 1956–1976 członek Klubu Inteligencji Katolickiej w Warszawie, 1976–1981 członek Polskiego Klubu Inteligencji Katolickiej w Warszawie, 1977–1989 członek ZBOWiD, 1954–2012 członek Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.

1939–1945 mieszkał w Warszawie, młodociany uczestnik Powstania Warszawskiego, ps. „Mały”. Pełnił funkcję kolportera prasy, gońca i łącznika w kompanii kpt. Piotra Umińskiego ps. „Mazur” w Zgrupowaniu mjr. Włodzimierza Zawadzkiego ps. „Bartkiewicz” w obwodzie I w Śródmieściu-Północ. Dyspozycje otrzymywał od mjr. Józefa Skrzypińskiego ps. „Strzęp” (dowódcy żandarmerii powstańczej). 1947–1948 w Katowicach członek nielegalnej organizacji młodzieżowej o nazwie Polskie Siły Demokratyczne. IX 1950–III 1957 sekretarz redakcji i autor tekstów w oddziale redakcji „Słowa Powszechnego” w Katowicach, m. in. tekstów w dodatku tygodniowym „Słowo na Śląsku”. 1954–1955 sekretarz Wojewódzkiej Komisji Duchownych i Świeckich Działaczy Katolickich w Opolu. 1956 sekretarz redakcji „Gościa Niedzielnego” (z ramienia PAX). 1954–1957 radny (Komisja Finansowa) Wojewódzkiej Rady Narodowej (z rekomendacji PAX). 1958–1974 inspektor do spraw bezpieczeństwa Śląskiej Gry Liczbowej „Karolinka”. 1958–1969 członek kolegium redakcyjnego miesięcznika „Więź”. 1959–1963 organizator w swoim mieszkaniu nieformalnych spotkań katolickich intelektualistów z redaktorami „Więzi”. 1967 współorganizator Ośrodka Dokumentacji i Studiów Społecznych (ODiSS) w Warszawie. 1969–1984 red. naczelny

Miejsce urodzenia Łazy k. Zawiercia

Data urodzenia 12-05-1932

Miejsce śmierci Katowice

Data śmierci 30-10-2012

Hasło wydrukowane w **Tom V**

Wydawnictwa ODiSS. 1969–1984 w redakcji miesięcznika „Chrześcijanin w Świecie”, 1981–1984 red. naczelny. 1961–1976 przedstawiciel handlowy na woj. katowickie w Centrali Wytwórczo-Uługowej „Libella” w Warszawie, 1963–1966 prezes rady nadzorczej, 1966–1970 członek zarządu. 1976–1987 w Społecznym Zjednoczeniu Przemysłowym „Libella”, od 1986 w radzie nadzorczej. 1971 razem z najbliższymi współpracownikami posła Janusza Zabłockiego (m. in. Rudolfem Buchałą) usiłował założyć Klub Inteligencji Katolickiej w Katowicach.

I 1981–1983 członek zarządu Polskiego Związku Katolicko-Społecznego (PZKS), III 1981 wiceprzew. zarządu wojewódzkiego w Katowicach. Od IX 1980 doradca i współpracownik MKR, nast. MKR-KZ „S” w Jastrzębiu Zdroju z rekomendacji bp. H. Bednorza. Jeden z pomysłodawców zorganizowania chrześcijańskich związków zawodowych. XI 1980 współorganizator w Jastrzębiu Zdroju i Bielsku-Białej sympozjów naukowych pt. Związki zawodowe w świetle katolickiej nauki społecznej. X 1980–IV 1981 współorganizator i członek redakcji tygodnika „Nasza Solidarność”. V–XII 1981 red. naczelny tygodnika „Solidarność Jastrzębie” (złożył rezygnację na kilka dni przed wprowadzeniem stanu wojennego). 1980–1981 w Śląskim Centrum Informacji Związkowej przy ODiSS w Katowicach nast. Ośrodka Katolicko-Społecznym Ziemi Śląskiej im. W. Korfańskiego.

1987–1991 red. naczelny tygodnika „Ład”. Od VIII 1988 członek Towarzystwa Krzewienia Katolickiej Nauki Społecznej w Warszawie, członek zarządu. II 1989 członek założyciel Stronnictwa Pracy, członek Tymczasowego Zarządu Głównego SP.

1989–2012 założyciel i red. nacz. wydawnictwa „Unia” w Katowicach. Wydawca książek z zakresu historii najnowszej, społecznej, politycznej i gospodarczej. Współautor *Kroniki 2350 dni wojny i okupacji Lwowa, 1 IX 1939 – 5 II 1946*, Katowice 2007, red. pracy zbiorowej *Samodzielnie myśleć i wybierać: dzieje Prywatnego Gimnazjum i Liceum św. Jacka w Katowicach 1935–1950*, Katowice 2002.

1989 członek pierwszego zarządu okręgu w Katowicach

Stowarzyszenia Żołnierzy AK, później SZŻAK.

Odnaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1979), Warszawskim Krzyżem Powstańczym (1982), Krzyżem Armii Krajowej.

1961–1976 rozpracowywany przez Wydział III/Wydział IV KW MO w Katowicach w ramach SOS/KE/SO krypt. Odłam/Odłam II. IV 1981–IX 1989 zarejestrowany jako TW ps. Tomasz przez Wydział IV KW MO w Katowicach. W AIPN w Katowicach zachowały się materiały dokumentujące fakt traktowania J. Skwarę przez SB jako TW ps. Tomasz. Dokumenty zostały wytworzone przez por. Jerzego Kopczyńskiego (oficera prowadzącego), który w Raporcie z tzw. rozmowy pozyskaniowej wyjaśnił, że nie pobrał zobowiązania do współpracy „aby nie zniweczyć pozytywnych rezultatów rozmowy” oraz nadał swojemu źródłu informacji pseudonim nie informując go o tym. Według notatek prowadzącego TW Tomasz spotykał się z nim regularnie (średnio co dwa miesiące za wyjątkiem okresów choroby) w latach 1981–1989 i udzielał informacji o działaniach osób z MKR w Jastrzębiu, ODiSS, PZKS oraz inicjatywach posła Janusza Zabłockiego. Ostatnie spotkanie, po którym została sporządzona notatka służbowa, miało się odbyć 10 IX 1989. J. Skwara w rozmowie z autorką biogramu, 15 XI 2010 przyznał, że w 1981 odbywał rozmowy z funkcjonariuszem SB, aby w ten sposób zdobyć lokal na potrzeby chrześcijańskich związków zawodowych. Stanowczo zaprzeczył, że miał jakiegokolwiek kontakty z SB po wprowadzeniu stanu wojennego.

Agnieszka Przewłoka

Agnieszka Przewłoka

[Nasza Solidarność, Region Śląsko-Dąbrowski, Solidarność Jastrzębie](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)